

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Vse za maškerado

kupite ugodno pri

C. BÜDEFELDTU

Po demarši velesil

Konflikt med Japonci in Kitajci je danes predmet največjega zanimanja vsega sveta. Vse nestrpno in tudi s strahom pričakuje, kako se bodo razvijali nadaljnji dogodki. V ospredju vsega pa je vprašanje, kakšno stališče bodo zavzele velesile po svojih prvih neuspešnih prizadevanjih? Na to vprašanje zaenkrat seveda še ni mogoče precizno odgovoriti, ker je preveč odvisno od nadaljnjega poteka stvari. Več ali manj pa je gotovo, in o tem so si tudi diplomati vsega sveta na jasnem, da od korakov in odločitev Društva narodov ni pričakovati uspeha in rešitve. Aparatura te mirovne institucije je popolnoma odpovedala. Japonska diplomacija se že od vsega početka poslužuje taktike, ki je v načelu podobna snovanju neke nove Monroe doktrine, in na kateri so se razbili vsi dosedanja poizkusi Društva narodov, da bi prisililo njihove topove in strnjice k molku. Mimo tega pa Japonci, a tudi prav nič ne taji, da bo želeli, ki instituciji takoj obrniti hrbet, čim prej, ki skušala storiti korake, ki ne bi bili v skladu z njenimi načrti in interesi. Sicer pa je Japonska svoj glavni vojni namen že dosegla, saj ima v rokah več kot polovico obširne Mandžurije. Sedanja njena namera je očitno ustvariti čim več »dovršeni dejstev«, da bi pri kasnejših diplomatskih pogajanjih dosegla v celoti tisto, kar hoče.

Vprašanje je le, kako dolgo bodo velesile to taktiziranje v njihovo škodo dopuščale, in če so sploh dovolj močne in složne, da bi ga v slučaju nasprotne odločitve mogle preprečiti? Na vprašanje, da li se bodo velesile aktivno vmešale v japonsko-kitajski spor, bi se dalo po sedanjem stanju stvari še najtočnejše odgovoriti s konstatacijo, da nobeni niti na pamet ne pade, da bi komurkoli napovedala vojno, da pa bi eventualna vojna med Japonci in Kitajci, mogla ustvariti stanje, ki bi vsaj Ameriko ali Rusijo prisililo, da opusti svojo neutralnost. V tem slučaju pa bi bili gotovo tudi Francija in Anglija prisiljeni poseči vmes. To se pravi, da bi vsak vojni nastop kakršne koli velesile na Daljnem vzhodu, povzročil neizogibno novo svetovno vojno.

Vse to je mogoče, a zaradi splošnega položaja je, hvala Bogu, le prav prav malo verjetno. Za pravilnost tega mišljenja govori pač v prvi vrsti dejstvo, da Japonska gotovo nima volje, da bi se v sedanjem času zapletla v veliko vojno z Ameriko ali pa z Rusijo; kajti kot njeni neposredni nasprotnici prihajata v prvi vrsti v poštev pač ti dve veliki sili. Njena namera je, izkoristiti trenutno svetovno zmedo za uresničitev svojih ciljev v Mandžuriji, toda brez riziranja vojne z velesilami. Vojaški, gospodarski in psihološki momenti nam to v celoti potrjujejo. Da je Japonska oborožena na najmodernejši način, je sicer gotovo, a prav tako dobro je pripravljen tudi Amerika, ki že davno ljubosumno pazi na vsak najmanjši košček svojih interesov v Aziji in na Tihem oceanu. Prav zato je tudi zgradila v Peariju na Havajskih otokih ogromno oporišče za svojo vojno mornarico. Malo manj bi bila za Japonsko nevarna vojna z Rusijo, toda tudi te si gotovo ne želi. Pomisliti je pri tem treba že samo

Japonska ofenziva se nadaljuje

Novi srditi boji v Šanghaju — Svetovna diplomacija v Ženevi je v velikih skrbah in računa z vojno — Nova nota Amerike

ŠANGHAJ, 5. febr. Davi ob 0.40 se je razvila na vsej fronti nova srdita bitka med Japonci in Kitajci. Kitajci so se povsod hrabro uprli, kar je Japonce spodbudilo k še večji vztrajnosti. Japonska artilerija je že na vse zgođaj pričela divje obstreljevati Čapej in Šanghaj in se pri tem ni dosti ozirala na mednarodne cone, v katerih je bilo zopet več ljudi ranjenih. Angleška in ameriška vlada bosta zaradi tega zopet energično protestirali v Tokiu.

Dopolodne se je Kitajcem posrečilo sestreliti velik japonski avijon, ki je metel bombe na Čapej. V kitajskih predmestjih divjajo požari, katerih zaradi bojov nihče ne more gasiti. Spopadi se opoldne še nadaljujejo.

Kakor poročajo iz Tokia, je japonska vlada sklenila odposlati v Šanghaj nove čete. Te nove transporte opravičuje s pretvezo, da mora zamenjati dosedanje formacije, ki so že izmučene. Položaj je skrajno resen in se bolj in bolj zapleta.

ŽENEVA, 5. febr. Poročila o novih krvavih bojih v Šanghaju so povzročila tu veliko bojazen pred nadaljnimi težkimi zapletljaji.

ŠANGHAJ, 5. febr. Kitajsko armada, ki je trenutno v borbi z Japonci, čenijo na 25.000 mož. Novih ojačenj pa bodo Kitajci težko pritegnili, ker patrulirajo po reki Japonske vojne ladje.

ŠANGHAJ, 5. febr. Semkaj je dospel z Manille ameriški transportni parnik z 1200 mož.

ŽENEVA, 5. febr. V mednarodnih političnih krogih presojajo položaj na

Kitajskem kot skrajno kritičen. Pričakovani efekt zadnje energične angleško-ameriške demarše, kateri so se pridružile tudi ostale velesile, je docela izostal. Dočim je Kitajska sprejela vse točke predloga, je Japonska odklonila peto, ki zahteva takojšen pričetek pogajanj ob prisotnosti nevtralnih posredovalcev, ki naj jih določijo velesile ali pa oblasti Društva narodov.

Mimo tega so sinoči posetili japonski delegati generalnega tajnika Društva narodov, sira Erica Drummonda in mu izjavili, da Japonska odločno odklanja uporabo čl. 15. pakta D. N. za vsaj japonsko-kitajski spor in jo pripisujejo samo za dogodke v Šanghaju. Na ta način hoče Japonska dogodka v Mandžuriji docela ločiti od onih v Šanghaju. Za reševanje mandžurskega spora dopušča le uporabo čl. 11. istega pakta.

Ta diplomatski trik ima očiten namen, zavleči vsako novo akcijo Društva narodov do časa, ko bodo spravili Japonci že dovolj svojih čet na Kitajsko in bodo popolnoma zasedli ustje reke Jangcekianga. Položaj je že sedaj tak, da je brodovje velesil v tem ustju več ali manj blokirano. Obenem se pa pripravljajo Japonci tudi na napad na Peking.

Zaradi vsega tega v Ženevi že splošno sodijo, da je vojna med Japonci in Kitajci že skoraj neizbežna.

WASHINGTON, 5. febr. Z ozirom na nepovoljni odgovor japonske vlade, bodo Združene države odposlale v Tokio novo energično protestno noto, ki bo najbrže ultimativnega značaja.

Brez garancij za varnost ni razorožitve

VČERAŠNJA SEJA RAZOROŽITVENE KONFERENCE. VRSTNI RED GOVORNIKOV.

ŽENEVA, 5. februarja. Razorožitvena konferenca je imela včeraj plenarno sejo, na kateri so bila sprejeta poročila začasnih odborov, ki so prevzeli nalogo, da sestavijo predloge za organizacijo dela na konferenci. Obenem je bilo izvoljenih tudi 14 predsednikov, med katerimi so zastopniki vseh velesil, vključno s Rusijo in Ameriko. Splošna diskusija prične v ponedeljek popoldne. Otvoril jo bo britanski zunanji minister Simon, ki pri-

de v soboto v Ženevo. Takoj nato bo Tardieu obrazložil francosko stališče, da je razorožitev političen in ne tehničen problem, to se pravi, da brez garancij za varnost ni razorožitve. V torek bo govoril ameriški delegat Gibson, nato pa pridejo na vrsto ostali delegati. V začetku prihodnjega tedna bo dosegla konferenca vrhunec zanimivosti, ker se bodo jasno pokazala nasprotja tez posameznih držav.

HITLER ŠE NI NEMŠKI DRŽAVLJAN.

BERLIN, 5. februarja. Vesti, da je Adolf Hitler postal nemški državljan na ta način, da ga je tirinški notranji minister imenoval za orožniškega komisarja in

nato odpustil, se ne potrjujejo. Minister Frick je sicer res pripravil oba potrebna dekreta, a ju zaradi nesporazuma s Hitlerjem ni podpisal. Hitler je tako še vedno avstrijski državljan.

na strahovito moralno odgovornost, ki bi jo prevzela v tistem trenutku, ko bi izzvala novo veliko svetovno klanje.

Prav tako pa bi bilo nespametno misliti, da so prav sedaj volni ameriški državniški zaplesti se v težko in drago vojno z Japonci. Tudi gospodarske razmere Amerike niso sijajne, in poleg tega bi se ji težko posrečilo navdušiti svoje državljane za tako podjetje, a vojna brez navdušenja je takorekoč že napol izgubljena. Nasprotno se Rusija že več let urzično pripravlja na veliko vojno

na Daljnem vzhodu, trenutno pa njene priprave le še niso zadostne za takojšnji spopad. Piatiletka je za soviete trenutno dosti važnejša. Daljni vzhod lahko še čaka.

Po vsem tem je dovolj jasno, da si nove velike vojne zaradi japonsko-kitajskega spora prav nihče ne želi; vsaj že sedaj ne. Nasprotno bi pa bilo prav tako naivno kategorično trditi, da je izključena. Položaj je prav tako kritičen, kakor je bil v usodnih tednih I. 1914.

Delo skupščinskih odborov

BEOGRAD, 5. februarja. Ker so plenarne seje skupščine odgodene, je začasno osredotočeno vse delo v skupščinskih odborih, ki razpravljajo o prvih zakonskih osnutkih, katere jim je vlada te dni predložila.

Današnji razpravi o organiziranju gospodarskega sveta je prisostvoval tudi trgovinski minister dr. Albert Kramer, ki je uvodoma obširno obrazložil svoje namere in poglede v tem važnem vprašanju.

Finančni odbor se sestane jutri, da prouči osnutek državnega proračuna. Tudi zakoni, katere je predložil minister za šume, pridejo jutri na vrsto, tako da bo mogla narodna skupščina o njih razpravljati že v začetku prihodnjega tedna.

SAMOMOR Z DVEMA SAMOKRESOMA.

NOVI SAD, 5. februarja. V Sremskih Karlovcih je izvršil včeraj vinogradnik in posestnik Dragomir Popović, star 35 let, nenavaden samomor. Zaprl se je v sobo in se hkratu ustrelil iz dveh samokresov, z enim v prsa in z drugim v glavo. Bil je takoj mrtev.

LOTERIJA ZA BREZPOSELNE.

PARIZ, 5. februarja. Finančni odbor francoske zbornice se bavi s projektom ustanovitve državne loterije, katere čisti dohodek bi bil namenjen v prid brezposelnim.

NEMIRI V FRANCOSEKEM PARLAMENTU.

PARIZ, 5. februarja. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je med debato o volilni reformi nastal velik nemir. Poslanec vladne večine Barbot, ki je po poklicu kovač, je vzel nekemu parlamentarnemu stražniku sabljo in poskušal z njo pregnati s tribune socialističnega poslanca Sixte-Quenina. Socialisti izjavljajo, da bo govorilo vseh njihovih 110 poslancev, da na ta način z obstrukcijo onemogočijo sprejem volilne reforme.

ZIMSKOSPRTNA OLIMPIADA.

NEWYORK, 5. februarja. Včeraj so se na mednarodni zimskosporni olimpiadi v Lake Placidu odigrale prve tekme. Hitrostni rekord v drsanju na 500 m je proti pričakovanju dosegel Amerikanec Shea v 43.4 sekundah, dočim je finski favorit Evenson znatno zaostal. Gledalci so zmagovalca odnesli na ramah z drsališča. Godba je med tem igrala ameriško himno. V hokeju na ledu je zmagala Kanada proti USA v razmerju 2:1 (0:0, 1:1, 1:0).

ŠTEVILO ŽRTEV V SANTIAGO DE CUBA.

NEWYORK, 5. februarja. Po najnovejših vesteh je bila prvotna cenitev človeških žrtev pri potresu prevelika. Ubitih je bilo v resnici samo 30 oseb, ranjenih po okoli 400. Nasprotna pa je materialna škoda dosti večja, kakor so sprva mislili. Tretjina mesta je docela porušena.

MELLON POSLANIK V LONDONU.

NEWYORK, 5. februarja. Zakladni tajnik Mellon je imenovan za novega ameriškega veleposlanika v Londonu. Njegov naslednik v uradu je postal dosedanj podtajnik Owden L. Mills.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoludne): Pričakovati je upada mrzlega vremena, mogoče bo tudi snežilo.

SOBOTA
6. FEBRUARJA
I.S.S.K. MARIBOR
„UNION“

V deželo vseh nadlog in vseh puščob, ko so Veselju že kopali grob, z neba je padal svetli meteor, ki ga je vžgal SSK Maribor. In v ti puščavi zrastle je oaza se vedno smehljajočega obraza kot v zemljici kitajski in japonski: to je Reduta — jutri tam v Unionski!

Ljudska univerza v Mariboru.

Drevi ob 8½ je predavanje senatorja g. dr. Frangeša iz Zagreba o socialni in gospodarski krizi na Nemškem.

Danes

ob 8. uri je v dvorani Zadrugne banke zanimivo skioptično predavanje »Današnja fotografija«, h kateremu vabimo vse fotoamaterje. Vstop je brezplačen! ZSO — SPD.

Poročila sta se

pretekli teden v cerkvi v Slivnici pri Mariboru g. Avguštin Peter, pošestniški sin iz Dobrovc, in gospodična Špés iz Pesnice nad Mariborom. V nedeljo pa se je poročil g. Korez Frantjo z gđ. Tkauc Franjico in g. Hvac Ivan z gđ. Marijo Mohorkovo. Bilo srečno!

Darilo.

Mesto venca na grob gospe Urše Bandur, dolgoletne gostinčarke v Orehovi vasi, sta darovala g. in gospa Pestevšek iz Maribora požarni brambor v Hotinji vasi 100 Din, zakar jima toplo zahvala.

Nameščenci bolnišnice za bedne

Naša včerajšnja vest, da so le uradni ki splošne javne bolnišnice darovali 2582 Din za Pomožno akcijo, lojalno popravljamo. Omenjeno svoto so zbrali in darovali vsi nameščenci zavoda brez razlike službenih položajev.

Nesreča pri delu.

V Ribnici na Pohorju se je včeraj popoldne usekal pri cepljenju drv tamošnji 42letni posestnik Anton Napotnik tako nesrečno v levo nogo, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Ribi trg.

Na današnjem, dobro založenem ribjem trgu so prodajali sardele po 12 Din, brancine in sipe po 24 Din, orade in cevole po 34 Din, a morske jegulje po 22 Din kg. Kupčija je bila živahna; do 10. ure so bile razprodane že skoro vse ribe.

Samo še en dan

nas loči od sobotne velike pustne redute ISSK Maribora. Ne samo naši vrli sportniki, temveč vse občinstvo se pripravlja za pohod v čarobno deželo. Unionska dvorana je dobila povsem novo obliko, da bo gotovo iznenadila vsakogar. Maske se še posebej opozarjajo, da se zberejo v beli dvorani, od koder pojdejo v slavnostnem sprevodu na pravilno razsvetljeno plesišče. Ob polnoči bo svečan obhod karnevala skozi prostrani nram večnega solca. Lepoticam in drugim bo ves večer Makartov fotoatelj na razpolago. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini Brišnik in Höfer.

Mariborski kulturni svet

Za ustanovitev skupne reprezentance vseh mariborskih kulturnih sil

Umetniška akademija v korist Pomožni akciji, organizirana na hvalevredno pobudo pisatelja g. dr. Maksa Šnuderla, nam je dala pobudo za celo vrsto misli, ki bi se lahko brez večjih težav realizirale in dopomogle našemu mestu do onega vzajemnega kulturnega razvoja, ki si ga že davno vsi želimo. V prvi vrsti pa nam je vzbudila bridko obžalovanje, da je bil ves ta veliki skupni nastop le slučajen, in da se bo sedaj zopet vse razšlo in razbilo v svoje prvotne sestavine. Ali je to res neizbežno?

Da je Maribor prevzel po osvobojenju posebno in težko nalogo, biti drugo in pomožno kulturno središče Slovencev v naši Jugoslaviji, se pač vse premoč zavemo. Vse, kar smo do danes v tem oziru storili, so bili le posamezni poizkusi, brez programa in brez pravega sistema. Najtežje delo se je vedno prepustilo zgolj posameznikom ali posameznim društvom, ki ga niso zmogli, ali pa so ga mogle izvršiti le po ovičarsko. Le od časa do časa smo doživeli razveseljivo sodelovanje večjih skupin, zato pa so bili le takrat doseženi uspehi zares popolni in veliki.

Iz vsega tega sledi, da bi naš Maribor potreboval forum, ki bi združeval v stalno in neločljivo enoto vse poedince in faktorje kulturnega življenja. Tu ne mislimo morda le na glasbo ali na katero drugo ločeno panogo, ampak na vse, ki prihajajo v poštev. V taki skupni vrhovni kulturni reprezentanci bi morali biti zastopani pevci, igralci, pisatelji, slikarji,

kiparji, arhitekti, skladatelji, znanstveniki in novinarji, ustanovila pa naj bi se sodelovanjem Glasbene Matice, Ipavčeve pevske župe, Narodnega gledališča, Ljudske univerze, Studijske knjižnice, »Brzde«, Zgodovinskega in muzejskega društva, Pedagoške centrale, Tiskovne založbe itd.

Ta reprezentanca, ki bi se lahko imenovala »Mariborski kulturni svet«, bi bila najvišja instanca za reševanje vseh javnih zadev, tičočih se njenega področja. Usmerjala bi vse delo v enotnem pravcu, tako, da ne bi več prišlo do kolizij, kakor doslej. Skrbela bi za moralno in eventualno tudi materialno podporo onim kulturnim organizacijam in institucijam, ki same niso dovolj močne, da bi s popolnim uspehom izpolnjevale svoje naloge. Prirejala bi in organizirala velike skupne nastope, kakor je bila n. pr. sedanja akademija. Ustanavljala bi v svojem področju nove kulturne institucije; skrbelo za založbo mariborskih kompozicij, slovenskih in znanstvenih del ter za njihovo razprodajo. Organizirala bi prireditve in predavanja po deželi ter turneje po domovini in tujini itd.

Dela bi imela tako polne roke, a tudi uspeh ne bi izostal. Njena potreba je zato velika in nuja, in prepričani smo, da bo ta iniciativa našla popolno razumevanje pri vseh, ki so poklicani sodelovati pri njeni realizaciji. Želeli bi le, da bi o tem važnem vprašanju izrekli svoje mnenje tudi še drugi naši kulturni delavci.

Policijska kronika.

Včeraj in davi je policija aretirala tri berače, dve ženski radi tajne prostitucije in nekega moškega zaradi potepušstva. Policiji je bila prijavljena tudi neka tatvina obleke, prevara, in žalitev države; nadalje je prejela še sedem prijav radi kršenja čestno-policijskega reda. Na policiji imajo danes zabeležene kar tri prijave tatvine koles v enem dnevu. Tako je bilo ukradeno včeraj pekovskiemu pomočniku izpred Gambrovo restavracije 1000 Din vredno kolo. Iz veže okroglega sodišča pa je ukradel neznanec tovarnarju Karlu Ussarju novo 2400 Din vredno kolo. Kovachu delavnice državnih železnic Francu Šali, pa je iztaknil nekdo kolo iz barake, kjer navadno shranjujejo delavci svoja kolesa. Kolo je črno pleskano in vredno 1600 Din. Policija je včeraj in davi aretirala devet oseb, štiri moške radi tatvine, dve ženski radi tajne prostitucije, in tri goljufe, med njimi nekega avstrijskega državljanca Avgusta Strohmarerja, ki je s ponarejenimi naročnicami za povečanje slik sleparil ljudi po mestu in deželi, ter jemal naplačila. Aretiran je bil tudi neki delavec Mariborske tekstilne tovarne, ker so našli policijski agentje ob priliki hišne preiskave pri njem večjo množino blaga, ki ga je pokradel v tovarni, kjer je bil zaposlen. Tatinskega delavca in sleparskega agenta, oba je policija izročila sodišču.

Zopet svedrovci.

Preteklo noč je bilo vlomljeno v pisarno trgovca Ivana Sluge na Tražaški cesti. Vlomilci so razbili šipe na oknih in se splazili v notranjost. Navrtali so veliko železno blagajno in odnesli 1700 Din gotovine. Vlom je opazil danes zjutraj lastnik sam in takoj obvestil policijo, ki je svedrovcem že za petami.

Ne sme v krčme.

Leopoldu Grahorniku, posestniku v Jablancih št. 28, je sresko sodišče pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v smislu § 55 k. z. prepovedalo zahajanje v krčme za dobo enega leta. Ta prepoved velja do 23. januarja 1933.

Danes gostovanje najboljšega komika Karla Ujvaryja v Veliki kavarni.

Vlomilec List ni slikarski mojster.

Zadruga mariborskih slikarjev in pleskarjev nam sporoča, da pred dnevi aretirani Enest List ni slikarski mojster in ni izučen v slikarski obrti. Enest List je samouk in je izvrševal slikarsko obrtna ime nekega okoliškega slikarskega mojstra. Zadruga mariborskih slikarjev in pleskarjev je na svojem zadnjem obnem zboru preteklo nedeljo obširno razpravljala o šušmarstvu v slikarski in plesarski obrti in je po posebni deputaciji predložila svoje želje obrtnemu referentu mestnega županstva, da iztrebi vse take in enake šušmarje, ki odjedajo kruh poklicnim slikarjem in pleskarjem.

Zveza vojaških upokojenih gazistov v Mariboru

bo imela svoj letni občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 10. uri v dvorani Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev na Rotovškem trgu.

Filharmonična družba v Ljubljani

je prejea na svoječasnji razpis nagrade za najboljšo vokalno-instrumentalno simfonično delo več skladb, ki so jih ocenili gg. Talich Vaclav, šef Češke Filharmonije, Suk Josip, skladatelj in profesor praškega konservatorija in Baranović K., ravnatelj zagrebške opere. Čeprav nobena vposanih skladb ne ustreza stavljenim zahtevam, je Filharmonična družba vendar podelila trem najboljšim skladbam priznalne nagrade v skupnem znesku 8000 Din. Priznalne nagrade so dobile skladbe »Celjska romanca« od Osterca, »Vizija« od dr. Švare in »Ubežni kralj« od Šonca.

Otroška maskerada

bo tudi letos dogodek za naše malčke. ISSK Maribor pripravil celo vrsto iznenadnih in posebnih atrakcij. Razen tega sodeluje naša priznana jazz-kapela White-Star, ki je pripravljala za ta popoldan poseben program. Posamezne prizore in maske bo slikal fotoatelj Makart. Vstopnice v predprodaji pri Brišnikovi in Höferju.

Srbohrvatski moderni romani v »Ljudski knjižnici«.

Zadnji čas se v »Ljudski knjižnici« v Narodnem domu zelo množi povpraševanje po srbohrvatskih knjigah, ki jih zlasti mladina že prav pridno čita. Najrajši imajo seveda izposojevalci moderne romane, ki se bavijo tudi s socialnimi problemi. »Ljudska knjižnica« je radi tega naročila vse knjige znane založbe »Nove literature«, oziroma »Nolita« iz Beograda, ki so izdane v latinici. Doslej ima knjižnica od te založbe sledeče, po vsej Evropi znane moderne romane: Ernst Glaeser: »Klasa 1902«; Ludwig Renn: »Rat«; Sinclair Lewis: »Dr. Arrowsmith«; Isak Babel: »Odesa«; Egon Erwin Kisch: »Raj Amerika I. in II.«; Sinclair Lewis: »Miss Claire putuje«; Jack London: »Kralj Alkohola«; Upton Sinclair: »Menjači«; Upton Sinclair: »Metropola«; Stijn Streuvels: »Sluga Jan«. Razven tega ima »Ljudska knjižnica« tudi številne novejšje izdaje založbe »Zabavna biblioteka« in »Binoze«, med drugim roman pisatelja Vilovičar: »Majstor duša«, ki je dosegel zadnji čas tako velik sloves.

Iz Ptuj

Klavirski koncert. Že dve leti nismo imeli prilike slišati v Ptuj takega koncerta. V petek 12. t. m. bo igral v dvorani Glasbene matice zagrebški klavirski virtuos Petar Dumičić. Po tolikem premoru bo za naše občinstvo ta koncert prav dobrodošel. Petar Dumičić nam je itak znan iz koncerta, ki ga je imel pred leti v isti dvorani. V kratkem objavimo spored.

»Priatelj, izvrstno ženo imam. Pomisli, včeraj mi je iz neke svoje stare kopalne obleke naredila dve dražestni kravati.«

»Kaj bo to! Moja žena pa si je iz stare moje kravate naredila kar kopalni plašč!«

GRAJSKI KINO

Soboto
6. febr.

svečana premijera nemškega vefilma

Film je tako lep, da si naj ga vsakdo ogleda in pomeni za vsakogar dogodek

399

Deklice v uniformi

Krasen film, v katerem igrajo samo ženske in ki je prepojen z ljubeznijo

Soboto
6. febr.

Sanghaj se izmika iz rok belih ljudi

Japonski napad na Sanghaj in boji, ki se zanj bjejo te dni, so ga postavili na enkrat v ospredje vsega zanimanja. Zato ne bo odveč, če omenimo nekaj o njegovi prošlosti in sedanjosti.

Mesto Sanghaj, ki je največje in najpomembnejše pomorsko pristanišče Kitajske in vse vzhodne Azije, je bilo ustanovljeno kot ogromno skladišče za evropsko in ameriško blago. V njem so bili še do pred nekaj leti absolutni gospodari mednarodni trgovci, uvozniki in izvozniki. Zato je razumljivo, da je naraščalo z nenavadno naglico in šteje danes že dva miliona prebivalcev. Iz prvotnega trgovskega skladišča je postalo veličestvo svetovnega pomena.

Iz tal so rastle nebotičniki, in ulice so razsvetljevale najmodernejše svetlobne reklame, prav kakor kje v Ameriki. Glavna ulica, Nanking road, je podobna newyorškemu Broadwayu. Zabave in dobrička željni velemeščani polnijo ulice, lokale, igralnice, kinematografe in sport-

na igrišča. Kljub temu pa Kitajci ne posnemajo tuje kulture. Prilagojujejo se sicer njenim zunanjim formam, v bistvu pa ostajajo — Kitajci. Sportne prireditve, organizirane po evropskem in ameriškem vzorcu, so jim vredne samo toliko, kolikor pri njih lahko zaslužijo. Za časa angleških konjskih tekem so v Sanghaju vse banke zaprte. Vse, kar ima denar, je obsedeno od igralške strasti.

Kljub vsemu temu pa je Sanghaj že dosegel ali celo prekoračil svoj najvišji razvoj. Vzrok nazadovanja je, da se pomen in vpliv belih vedno bolj manjša. Med tem ko so evropski in ameriški deli, ki tvorijo celá mesta, bili poprej pod mednarodno konzularno upravo, so sedaj združeni s kitajskimi v eno samo skupno upravno enoto. Kitajski element preplavlja počasi, zato pa tembolj vztrajno naselbine belih ljudi. V mestnem občinskem svetu sede že kitajski svetniki. Slava belih gine. Ena izmed zadnjih postojank Evrope na Kitajskem je pred kapitulacijo. Pot Japoncem je prosta.

Sokolska četa pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Prvo leto sokolskega dela je za nami. Da je bilo to delo res uspešno, je pokazal občni zbor, na katerem je odbor skoraj polnoštevilno zbranim članstvu kakor tudi javnosti položil račun o vsestranskem delu naše čete, katero vodi z vso poštrevanostjo starosta br. dr. Weixl. Četa šteje 41 članic in članov, 12 naraščajo in 44 dece. Od teh je skupaj 62 telovadcev. Telovadci so javno nastopili na vseh izletih slovenjgoriškega okrožja, kakor tudi na župnem zletu v Mariboru. Prav dobro je uspel tudi domači nastop 16. junija pr. l. in slavnostna akademija na narodni praznik. Pri okrožnih tekmah je odnesla naša četa prvenstvo. Tudi prosvetno delo ni zaostajalo za tehničnim. Bilo je vsega skupaj 84 govorov pred vrsto in 12 predavanj po večini idejnega in historičnega značaja. Uprizorile so se štiri gledališke igre in sicer »Scapinove zvijače«, »Domen« in dve kratki enodejanki. Tekom leta se je nabavila še minimalna knjižnica, ki šteje že 40 knjig. Prav zadovoljivo je bilo tudi blaginjkovo poročilo, saj je izkazalo kljub velikim izdatkom za nabavo inventarja še nekaj prebitka. Občni zbor je predlagal župi dosedanje upravo v potrditev z dodatnim predlogom, da se imenuje sestra Urbajsova za načelnico, ker

je pričakovati, da bo imela četa vse ženske oddelke. Za prireditev bo skrbel gledališki odsek, ki ga tvorijo prosvetar br. Fran Golež, sestra Tinca dr. Weixlova in br. Josip Golob. Stopamo v drugo leto društvenega delovanja polni upov, da bo imela četa v tem jubilejnem letu najlepše uspehe pri širjenju sokolske misli, dedščine našega ustanovitelja nesmrtnega dr. Miroslava Tyrša.

Državna trobojnica na nohtih

Dasi je medicinska fakulteta londonskega vseučilišča izdala poročilo, da je barvanje nohtov zelo nezdruvo, se je ta najnovejša modna neumnost vendar zelo naglo razširila tako po Angliji kakor tudi po Franciji. Sprva so si Londončanke in Parižanke barvale nohte samo z rdečo barvo, sodaj pa uporabljajo tudi rumeno, modro, zeleno, srebrno in zlato. Posebno poslednji dve sta zelo priljubljeni. Neka španska begunka, navdušena monarhistka, pa si je dala na nohte naslikati celo barve prejšnje španske zastave. Ker pa zahteva nova moda, da mora biti barva nohtov vedno v skladu z obleko, si sedaj modne dame barvajo nohte po večkrat na dan.

kom niaite e C 40

Zanimive smuške tekme v Črni

Agilni zimsko sportni odsek SPD Mežica-Črna in Sokol Žerjav priredita v nedeljo, 7. t. m. medklubske juniorske smuške tekme v Črni. Start bo jutraj ob 9. uri v Črni in istotam bo tudi cilj. Proga, približno 8 km dolga, ne bo pretežavna, tako da bo omogočeno sodelovanje vsakemu juniorju.

Popoldan bo še bolj zanimivo. Takoj ob 13. uri bo velika mladinska tekma. Startala bo mladina do 14 leta na 3 km dolgi progi. Pol ure kasneje pa startajo na isti progi dame. Ob 14.30 bo šaljiva tekma mladine in naraščajo.

Nedeljski program je torej ves posvečen mladini, kar je edino pravilno. Dolej se pri nas to ni delalo, kar je bila velika škoda. Juniorji so tekmovali vedno skupaj s seniorji, in — glavno zani-

manje se je osredotočilo le na te. Korak SPD Mežica je pravilen in druga društva naj se po njem ravna. Še podsavez naj prihodnje leto skrbi, da bomo imeli veliko, izključno mladinsko smuško tekmo!

Se nekaj o SPD Mežica. V ponedeljek, 8. t. m., ko bodo drugi zapravljali denar po pustnih veselicah, priredi SPD Mežica smuški izlet v Heleno in Podpeco, ki se ga bodo udeležili vsi smučarji. Pa še pustni torek ne bo brez smuške prireditve. Ob 9. dopoldne bo s startom v Mežici tekma seniorjev na 18 km dolgi, popoldne pa slalomski tekma, ki bo najboljši zanimiva točka vsega predpustnega programa.

Prijave za vse te tekme naslovite na SPD Mežica!

Sport

Smuka v nedeljo.

Čeprav solnce neusmiljeno sije in dela barometer čudovite skoke, se sneg v hribih še prav kljubovalno drži. Iz Rimskega vrelca in iz Mežice poročajo, da je tam še prav dobra smuka. Za one, ki jim je Kranjska gora le malo preveč oddaljena in njihov izsušeni žep ne prenese večjih izdatkov, bo zato tam gori čisto dobro. Dilarji so zadovoljni, da je vsaj nekaj snega.

Smučarjem!

Tekme za državno prvenstvo so predstavljene v Kranjsko goro. Vabimo zato vse smučarje, da se jih udeležijo, da bo naš Maribor zares častno zastopan. Osebnost naj vabijo tudi vse prijatelje, ki si jih bodo tam pridobili, k našim tekmam. Ki se bodo vršile 21. t. m. v Mariboru za prvenstvo našega mesta. Tudi te tekme bodo mednarodne in gotovo prav tako zanimive kakor v Kranjski gori.

Vsi oni pa, ki ne gredo v Kranjsko goro, naj pohite v Mežico. Tamkajšnje SPD Mežica prredi medklubske mladinske smuške tekme, in naloga nas vseh je, da pokažemo s svojim obiskom, kako nam je draga ta naša mladina. Saj naša največja želja mora biti, da postanejo ti dečki enkrat ne rekorderji, ampak smučarji, ki bodo v vseh naših hribih doma in bodo prišli na svojih dilačih v poslednji kotiček naših lepih krajev!

ISSK Maribor: Kastner & Öhler.

Za 7. t. m. je »Maribor« povabil v goste dobro vibrano enajstoročico Kastner & Öhler, ki je nedavno odpravila našega prvaka v razmerju 5:3. Te številke v dovoljni meri izpričujejo višino nogometne, katerega goji imenovano moštvo in ki obetajo našemu občinstvu prvovrsten športni užitek. Ker je tudi moštvo Maribora trenutno v prav dobri formi, o čemer priča lepi uspeh na turnirju za pomolno akcijo, je pričakovati obojestransko lepe in do dopustnih mej tudi ostre igre, ker bo naš prvak vsekakor skušal popraviti svoj neuspeh v Grazu. Tekma bo na igrišču Maribora i Ljudskem vrtu ob 15. uri. Dopoldne ob 10.30 bo pa mednarodna juniorska tekma med »Mariborovo« in »Kastner & Öhler«-jevo mladino, ki nam je še izza zadnjega gostovanja v najboljšem spominu.

Medklubske tekme LNP, službeno.

V nedeljo, 7. t. m. bodo na igrišču ISSK Maribora te-le tekme: Ob 10.30 mednarodna tekma mladine ISSK Maribor: SK Kastner & Öhler (Gradec); ob 14.30 mednarodna tekma ISSK Maribor I: SK Kastner & Öhler I. Službujoči odbornik g. Marušig.

Nedeljske tekme bosta sodila sodnika: Bizjak (mladinsko tekmo ob 10.30), dr. Planinšek (prvo moštvo ob 14.30).

V šoli.

Učitelj: »Kako pravimo človeku, ki venomer govori, čeprav se nihče ne zanima za njegova pripovedovanja?«

Učenec: »Učitelj!«

Ko svet pije, veseljači in moli Zopet ena taka vsakdanja zadevščina

Nekam pozni obisk v redakciji je starejša ženska iz srednjega stanu. Nekoč je morala biti čedno dekle, a skrbi, beda in solze so zarezale ostre črte v njen blédi, resni, preressni obraz. Žena majhnega uradnika je, kakor pove v razgovoru, štiri otroke imata, dva ležita bolna na ošpicah, tretji jih bo najbrže tudi dobil. Opravičuje se, ker prihaja tako pozno, čež dan se ne more odtrgati od doma, zdaj pazi mož na otroke.

»Dober mož in oče,« pohvali urednik. »Kak drug bi šel v krčmo...«

Ženska osupne, skoro prestrašeno pogleda urednika. »Gospod urednik,« pravi la glas ji zatrepeta. »Jaz sem pa ravno zavoljo tega prišla... On mi preveč hodi po krčmah. Ko pridem zdajle domov pa spet poide in ga do polnoči ne bo ali pa še deli. Namreč, gospod urednik, priša sem Vas prosit, da bi kaj napisali o tem, ko se toliko pijačuje... Toliko se piše o krizi, o revščini, gostilne pa po ne in veselica za veselico. Kam to pride-mo? Kje je tukaj resnost, zmernost, varčnost, kakor bi jo morali ljudje pokazati v tako težkih časih...«

»Ah, da, veliko se dandanes pije« vzdihne urednik, iskaje po mizi neki papir. »Poglejte, draga gospa, baš danes sem dobil tu-le številke, uradne, koliko se je lani popilo v Mariboru. Pomislite, draga gospa, nad dva milijona litrov alkohola. To pride povprečno skoro 60 litrov na osebo. Tudi na Vas, gospa!«

»Za božjo voljo!« vzdihne ženska z otožnim smehljajem. »Če sem leto dan vsega skupaj popila liter vina, naj bom ne vem kakšna...«

»Kar pa zadeva veselice,« nadaljuje urednik, »pa stvar ni tako huda tu v Mariboru. Imam tudi o tem številke, glejte. Lani je bilo vsega skupaj 1250 vesele in koncertov. Pa samo 18 plesov! Čeprav je bil lani dolg predpust. V tem je Ljubljana razmeroma veliko bolj pregrešna, čeprav je tako pobožna. Pa ker sva že pri pobožnosti, veste, gospa, kaj mi je bilo zelo všeč v Mariboru, ko sem prvič prišel semkaj? Tako-le opoldne sem šel baš mimo stolne cerkve, pa me je zanimalo, kaka je kaj znotraj. Pa sem malo stopil noter saj kadar je cerkev prazna, si jo človek bolj neženirano more ogledati. Pa mislite, da je bila cerkev prazna, opoldne in na delavnik? Prosim Vas, človek bi vsaj mislil. Ne, povsod pred altarji in po prukah so klečali ljudje v pobožni molitvi. A ne stare ženi-ce in berači. Mlade lepe gospodične in gospodje, res, gospodje! Vidite, kaj takega človek niti v Ljubljani ne doživi, opoldne in na delavnik, kakor rečeno.«

»No, da« vzdihne ženska. »Ljudje pač iščejo tolažbo v molitvi, ko nam je vsem tako težko dandanes...«

»Nekateri v molitvi, drugi pa v pijači!« pristavi urednik. »Vem, draga gospa, kaj ste mi hoteli prej povedati. Tisto radi Vašega moža... On pije pač iz obupa, kakor jih pije dandanes toliko... Kaj se hoče? Ljudje so nesrečni, razdvojeni, obupani, ves svet je dandanes nekako zbezan, ne ve, ne kod ne kam ne kaj... Da stoji na glavi, je zadnjič zapisal učen mož, drug tak učen mož, pa je dognal, da je ves današnji svet blazen... torej, kaj naj porečemo mi? Svet

je pač nezadovoljen in nekam v nekem neprestanem strahu... pa išče zamame in omame. Zato ljudje piho in veseljačijo. To je vedno tako bilo v takih krizah, zgodovina nas to uči. Ampak, draga gospa, urednik je proseče sklenil roke, svetujte meni, kaj naj pa jaz storim? S čim in kako naj se jaz omamim in potolažim? Za pijačo nisem, za molitev pa tudi nič kaj posebno. Torej v čem naj utapljam vso tisto bridkost, ki me včasih obhaja. V vodi? Zdaj pozimi... brrr! Kako čašo mleka bi tuintam rad popil, mleko je zelo pomirljivo za živce in sploh zdrava pijača... ampak zdaj pa, draga gospa, poglejte ta nesrečni Maribor! Bog varuj, da bi kaj zabavljaj na Maribor; čast komur čast, vseskozi simpatično mesto, kar zaljubljen sem vanj; milo podnebje, prijetni ljudje, skavti idealni — veste, skavt sem, — sploh, kakor rečeno, prijazen kraj: ženske tako ljubez-nive; tako ljubeznivega nasmeška kakor Mariborčanke nima o niti Ljubljankanke, ki so moja simpatija... in moški, ne, moških se ne spodobi, da jih hvali moški, skratka, v vsem sem navdušen za Maribor, ampak tega, da Maribor nima mle-karn, vsaj jaz za nobeno ne vem, tega mu ne morem oprostiti. Poglejte, gospa, vsa moderna mesta imajo dandanes pol-no mlekarjo, v Ljubljani jih je nič koliko, to vendar zahteva moderna ljudska hi-gijena... Maribor je pa brez mlekarj! Ni čuda, če tudi mladina pije alkoholne pijače. Kaj naj pa pije? In Vaš mož bi morda tudi hodil v mlekarjo, če...«

Ženska smehlja svoj otožni smehljaj. »Saj bi drugače nič ne rekla, pravi. Saj mi ne gre toliko za to, da pije. Saj ve-liko itak ne more zapiti, ko nima de-narja. Ampak za tisto mi je, gospod ured-nik, in zato sem Vas prišla prositi, da bi

proti temu kaj pisali: namreč da so krč-me v pozno noč odprte in da zato moški tako dolgo tam posedajo. Vidite, gospod urednik, policijska ura bi se morala tudi v Mariboru strogo držati, pa se ne! To ni prav.«

»A tako. To torej!« se z interesom zavzame urednik. »To je pa drugo poglavje. To bomo pa že pisali. Ampak zdaj še ne, predpust je, draga gospa, pa treba malo zatisniti oči, saj bo v sredo že pepelnica... Ampak potlej bomo pa že zagrmeli! Da, tako je, stroge policijske ure treba, red mora biti! Samo ne vem... veste, nerad pišem, kar bi bilo morda neljubo ali pa celo na škodo gos-tilničarjem in kavarnarjem... Veste, to so dobri davkoplačevalci!«

»Bežite no!« pravi ženska. »Kaj jim bo to na škodo? Še hvaležni bomo. Meni sami je zadnjič rekel tisti krčmar, ko sem šla iskat svojega starega, da bi rad videl, ko bi bila prej policijska ura. Tako bo vsaj vsakega lahko vrgel ven in šel k počitku. Tako pa ne sme, ker bi se gostom samo zameril. Saj se tudi krč-marju ne izplača, če mu takole samo tri-je štirje še sedijo v lokalu pri firkelcu vina in sitnarijo... Koliko stane krč-marja luč in kako je to hudo za personal, ki se nikoli ne naspi... In kaj je s takso na ponočevanje, gospod urednik? Prej ko ni bilo krize, je bila uvedena taka taksa, danes je pa ni, ko bi bila bolj po-trebna za pomoč revežem!«

»A tako, tako, bravo! Potlej bomo pa že zagrmeli za zgodnjo policijsko uro! In za takso! Nič skrbi gospa.«

Urednik si zadovoljno mane roke, žen-ska pa odide pomirjena. Mudi se ji do-mov, da bo mogel stari spet v krčmo in da mu ne bo treba čuvati pri otrocih, ki so bolni na ošpicah...

Curren Bell:

38

Lowoodska sirota

Bila sem še vedno kakor od strele omamljena sprčo take nesramnosti in neverjetno drzne hinavščine, ko je vstopila kuharica.

»Mrs. Poole,« je dejala, obed za služinčad bo kmalu pripravljen. Ali pridete v prtiličje?«

»Ne. Le postavite vrč piva in košček pudinga na podnos, in potem vse skupaj odnesem s sabo.«

»Ali hočete mesa?«

»Le za grizljaj in zalogaj sira, pa bo!«

»In sago?«

»Za zdaj mi ga še ni treba. Pridem v kuhinjo, preden bo čas za čaj. Sama si ga pripravim.«

Kuharica se je nato okrenila k meni in mi rekla, da me čaka gospa Fairfax. Odšla sem torej.

Skoro še slišala nisem, kar mi je med obedom pravila gospa o zgorelih zastorih, tako sem bila zatopljena v razmišljanja o zagonetnem značaju tiste žene iz tretjega nadstropja in zamaknjena v ugibanja o nje položaju v Thornfieldu. Vpraševala sem se, zakaj je neki niso danes zaprli ali vsaj pognali iz grada. Saj je bil gospodar sinoči rekel, da je malone prepričan o njeni krivnji. Kakšna čudežna pričina ga je zadrževala, da je ni naznanil oblasti? Zakaj je še meni naložil molk? Bilo je čudno. Drzen, osvetljiv in ošaben plemič je bil nekako brez moči proti najnižji svoji služabnici. Tako ga je imela v oblasti, da si ji ni niti upal očitati zločinstva, ko mu je stregla po življenju, nikar da bi zahteval, da jo za to kaznujejo.

Da je bila Grace mlada in lepa, bi me bila nemara premotila sumnja, da nista le opreznost in strah vplivala na Mr. Rochester, ampak da so posredovala njej v prid nežnejša čustva. A ker je bila tako grda in stara, kaj takega nisem mogla resno upoštevati.

»Toda nekoč ni bila stara,« sem ugibala, »njena mladost se je ujemala z gospodarjevo mladostjo. Gospa Fairfax mi je nekoč povedala, da je Grace tu prebila mnogo let. Ne morem si predstavljati, da bi bila kdaj zala; a kolikor jo poznam, bi lahko bila osebne prednosti nadoknadila z originalnostjo in trdnim značajem. Mr. Rochesteru ugačajo ljudje jake volje in prenapetosti. Grace je dovolj prenapeta. Kaj pa, če je bil nekoč tako muhast — nagli in trmasti naravi se to lahko pripeti — da ga je dobila v pest? Sedaj pa vpliva tista možaka na vse njegovo dejanje in nehanje; to je posledica lastne nesmotnosti, ki se je ne more več otresti in ki je ne sme prezirati. A ko sem bila zašla v svojem razmišljanju tako daleč, sem se tako živo spomnila tiste okorne, ploščate postave in neugodnega, suhega, malodane sirovega lica, da sem vzklila: »Ne, to ni mogoče! Moja sumnja ni in ne more biti osnovana!« A tajni glas, ki nam govori v lastnem srcu, mi je prišepnil: »Pa tudi ti nisi lepa in kdo ve, ako te Mr. Rochester rad ne vidi? Na vsak način se ti je že večkrat zdelo, kot bi bilo tako. In sinoči — le spomni se njegovih besed, spomni se glasu, s katerim jih je izrekel!«

Vsega sem se dobro spominjala: njegove govoriče, njegovega pogleda, glasu — vse je v tistem hipu pred mano oživel. Bila sem v učilnici. Adelka je risala. Sklonila sem se nad njo in ji vodila svinčnik. Pogledala me je skoro prestrašeno: »Kaj pa Vam je, gospodična?«

»Vroče mi je, Adelka, ker sem se hagnila!« Spet je risala, jaz pa sem razmišljala. Trudila sem se, da bi pregnala iz duše tisto grdo misel, ki se mi je bila vsilila o tisti služkinji. Gabila se mi je. Primerjala sem sebe in njo in našla, da sva različni. Lizika Leaven je bila dejala, da sem podobna dami. In govorila je resnico, saj sem res bila prava dama. Bila sem zdaj mnogo lepša nego tisti čas, ko me je videla Lizika. Imela sem lepšo polt, postala močnejša, bila bolj živa in vesela, ker sem imela svetlejša nade in več zabave.

»Mračni se že,« sem rekla, ko sem pogledala skozi okno. »Ves dan nisem čula ne glasu ne koraka Mr. Rochesterja; a gotovo ga bom videla še pred nočjo. Bala sem se davi, da bi ga srečala, zdaj pa si to želim, ker sem ga tako dolgo zamaš pričakovala in sem že nestrpa.«

Ko se je stemnilo in sem Adelki dovolila, naj se

poigra v sobi za otroke s svojo pestunjo, sem zahrepenela po njem. Prisluskala sem, ali ne bo pozvonil, pričakovala, da pride Lea s kakim obvestilom, umišljala si včasih, da čujem njegov korak, in se ozrla k vratom, meneč, da se odpro in da zdaj zdaj vstopi. Vrata se niso odprla, le tema je silila skozi okno v sobo. No, še ni bilo prepozno. Tupatam je poslal pome ob osmih in devetih, in zdaj je bila šele šesta ura. Gotovo me ne čaka razočaranje drevi, ko bi mu rada toliko povedala! Rada bi mu omenila tisto ženščino, da bi slišala, kaj bo odgovoril. Odkrito bi ga vprašala, ali res sumi, da je ona zagrešila sinočnji zločin, in če bi bilo tako, zakaj skriva nje hudobijo. Nič bi ne bilo zato, če bi ga moja zvedavost jezila. Vedela sem, da bi ga utegnili izmenoma kačiti in miriti. To mi je vselej silno godilo in nezmotljiv nagon mi je vselej branil, da nisem zašla predaleč. Več nego podražiti ga si nisem upala nikoli, baš na skrajni meji med dopustnim in nedopustnim sem najrajši poizkušala svojo spretnost. Z največjo spoštljivostjo sem se zavedala svojega položaja, a vendar sem se mu brez strahu upirala in mu brez silnega brzdanja oporekala; in to je bilo njemu in meni všeč.

Končno je škrinila na stopnišču stopinja. Lea je prišla, a le zato, da mi naznani, naj pridem h gospe Fairfax, ker naju čaj že čaka. Šla sem k njej, vsa vesela, da sem mogla v prtiličje, kjer sem bila v gospodarjevi bližini.

»Gotovo ste težko čakali,« je rekla dobra gospa, ko sem prišla k njej. »Tako malo ste použili pri obedu. Bojim se, da Vam ni prav dobro. Tako zaripli ste v obraz in vročena ste.«

»Oh, meni ni nič! Nikoli mi ni bilo bolj kot danes.«

»Potem pa dokažite to z dobrim tekom. Ali bi ne nalili, medtem ko dopletam?« Ko je končala delo, je vstala, da potegne zavesice čez šipe, ki so še bile nezastarte, ker je menda hotela izrabiti do konca dnevno luč, da si se je že somrak potapljal v temo.

»Lepo je drevi,« je rekla, ko je gledala skozi šipe, »dasi ni zvezd. Mr. Rochester je imel prav ugodno pot.«

»Pot! — Ali je Mr. Rochester odpotoval? Nisem vedela, da je odšel.«

»Oh, odpravil se je takoj po zajtrku! Šel je v Leas,« na posestvo Mr. Eshtona, deset mili onkraj Millcotea. Rekla bi, da je vsa družba tam zbrana. Lord Ingram, Sir George Lynn, polkovnik Dent in drugi.«

»Ali ga pričakujete drevi?«

»Ne, niti jutri; mislim, da izostane vsaj teden dni, če ne več. Kadar se snidejo ti fini, visoki ljudje, so tako razposajeni in založeni z vsem, kar ugaja in zabava, da se jim nikamor ne mudi. Zlasti gospodov ni nikdar preveč ob takih prilikah in Mr. Rochester je tako duhovit in živahen v družini, da ga po mojem mnenju vsi ljubijo. Dame ga zelo obrajajo, da si Vam nemara njegova vnanost ne zdi taka, da bi ga posebno priporočala ženskim očem. A mislim, da mu naobrazba, spretnost, morda tudi bogastvo in staro plemstvo vse majhne nedostatke izbrisujejo.«

»Ali pride v Leas tudi dame?«

»Tam je gospa Eshton s tremi hčerkami, jako elegantnimi mladimi damami, zares. In tam sta še velerodni Blanche** in Mary*** Ingram, ki sta po mojem mnenju zelo lepi. Videla sem Blanche, tega je zdaj šest ali sedem let, ko je bila osemnajstletna mladenka. Prišla je k nam na božični ples in na zabavo, ki jo je bil priredil Mr. Rochester. Da ste videli tistega dne obednico! Kako bogato je bila okrašena, kako sijajno razsvetljena! Mislim, da je bilo do petdeset gostov — iz najodličnejših rodbin naše grofije. Gospodična Ingram je bila najlepša dama titega večera.«

»Pravite, da ste jo videli, gospa Fairfax. Kakšna je bila?«

»Da, videla sem jo. Vrata v jedilnico so bila odprta, in ker je bil božič, se je smela zbrati družina v veži, da čujemo, kako bodo dame pele in svirale. Mr. Rochester me je povabil v sobo: sedla sem v tih kot in jih opazovala. Nikoli nisem videla lepšega prizora. Dame so bile razkošno oblečene. Po večini — vsaj mlajše med njimi — so bile zelo lepe. A gospodična Ingram je bila brez dvoma kraljica večera.«

»In kakšna je bila?«

*) Izg.: Lis. **) Izg.: Blanš. ***) Izg.: Mere.

»Velika, z lepim oprsjem, širokih pleč, dolgega, dražestnega vratu, temne in zdrave polti, lepili potezi; oči je imela slične očem Mr. Rochesterja; velike so bile in črne in tako svetle kot dragulji. Imela je črne, lepo urejene lase, vzadaj krono iz dveh debelih kit, kar sem jih kdaj videla. Nosila je snežno belo obleko; trak jantarjeve barve je pokrival pleča, se križal na prsih, bil privezan na bokih in je nehalval z dolgimi prameni pod koleni. V laseh je imela rumeno rožo, kar se je zelo lepo podajalo črnim kodrom.«

»Gotovo so jo močno občudovali?«

»In še kako! Pa ne radi njene lepote, tudi radi nje obrazbe. Tudi je péla. Neki gospod jo je spremljal na klavirju. Z Mr. Rochesterom sta potem pela dvoglasno.«

»Z Mr. Rochesterom? Nisem vedela, da poje.«

»Oh, lep bas ima in velik dar za godbo.«

»In kako poje Miss Ingram?«

»Zelo poln in močan glas ima; razkošno je péla, Poslušati jo je bila prava slast. In potem je svirala. Ne morem presojati godbe, toda Mr. Rochester je dober poznavalec, in slišala sem, da jo je izredno hvalil.«

»In ta lepa in naobražena dama še vedno ni omožena?«

»Je že tako! Zdi se mi, da sestri nimata velike dote. Posestva starega lorda Ingrama so tvorila po večini majorat in tako je dobil malone vse najstarejši sin.«

»Čudim se le, da se ni kak bogatin ali plemič vanjo zaljubil, na primer naš gospodar. Ta je menda dovolj bogat, kajne?«

»Oh da! A precej razlike je v starosti. Mr. Rochester jih ima skoro štirideset, ona pa le pet in dvajset.«

»Kaj to? Saj vidimo vsak dan, da se jemljejo ljudje, pri katerih je še več razlike v starosti.«

»Res je to, a ne morem si predstavljati, da bi imel Mr. Rochester take namene. — Zakaj pa ne nalagate? Niti dotaknili se niste ničesar.«

»Ne, prežejna sem, da bi mi teknilo. Ali si smem naliti še čaja?«

Hotela sem pogovor spet obrniti na možnost ženitve med Mr. Rochesterom in lepo Blanche, a prišla je Adelka in pomenek je krenil v drugo strugo.

Ko sem bila spet sama, sem začela iznova misliti o podatkih, ki sem jih bila čula. Pogledala sem si vr sorce, preizkušala svoje misli in svoja čustva in se trudila, da jih s trdo roko privedem na pravo pot zdrave pameti, s katere so bile krenile, blodeč po brezmejnih in neprehodnih planjavah fantazije.

Pred mojim lastnim sodiščem mi je spomin obnavljal vse nade, želje, občutke, ki se jih zaznala od sinoči, in mi je poročal o splošnem duševnem stanju, ki sem se mu vdajala že skoro štirinajst dni. Potem je pristopila pamet in mi je povedala na svoj mirni račun preprosto, nepotvorjeno povest, kako sem odklonila resnico in lakotno požirala ideal. Končno sem si sodila takole:

»Da še nikoli ni bilo večje avše na svetu, kot je Jana Eyre; da se bolj fantastična idiotka še nikoli ni hranila s sladkimi lažmi in zauživala strup, kot bi bil nektar.«

»Ti, po ljubica Mr. Rochesterja?« sem si spočitala: »Ti da bi imela takiko moči, da bi mu ugajala? Ti naj bi kaj pomenila v njegovem življenju? Pojdi! Od tvoje norosti bi človek utegnil zboleti. In tebi so ugajali slučajni znaki, da te ima rajši kot duuge; to je bilo dvotimno nagnjenje, ki ga je kazal plemič starega kova in svetovnjak služabnici brez izkustva. Kaj ti je le prišlo na misel, ubožica, ki so te imeli za norca! — Ali te ni mogla sebičnost spametovati? Davi si v mislih obnavljala kratki sinočnji prizor? — Pokrij si lice in sramuj se! Oči ti je pohvalil, kajne? Slepa lutka! Odpri hrljave trepalnice in poglej svojo lastno prokleto lahkomišelnost! Nobeni ženi ni v prid, če se ji laska gospodar, ki nikoli ne more imeti namena, da bi jo poročil. Blazne so žene, ki puste, da tli v njih tajna ljubav, neznana in nevrčana mora uničiti tisto življenje, ki jo hrani, če pa jo odkrijejo in vračajo, mora kot »ignis fatuus« zavajati v močvirne kraje odkoder ni vrnitve.«

(Nadaljevanje sledi.)

Posojilo za povečanje obrata isčem
Ponudbe pod »Visoke obresti« na upravo Večernika. 418

zastopniki so sprejmejo

Sofra
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510
Inserirajte!

Dobrega organizatorja
za razpečevanje »Sofra« aparatov isčem. 417

Narodni dom V soboto, in nedeljo domače klobase in po Din 8 — liter vina čez ulico. Se priporoča Marija Drčar. 405

POZOR! Jutri v soboto vedina po 4 in 6 Din
Teletina in svinjsko po najnižjih cenah.
Kirbiš, Gosposka 23 413

Restavracija A. Senica!
Vabimo v soboto in nedeljo na kašnate klobase in krofe. Ker je pustna nedelja se bo točil najboljši silvanec. Radijo koncert. Se priporočata Alojz in Antonija. 433

Dve hiši zelo ceneno na prodaj.
Vprašati Studenci pri Mariboru, Radvanjska cesta 6. 426

Trajni kodri
prvovrstni po znižanih cenah. Se priporoča salon Paradiž, Koroška c. 7. 430

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 431

Pri medicinskem izpitu.
Profesor: Človek, ki se ga polašča omedlevica, poblede, ali ne?
Kandidat: Ne vedno, gospod profesor.
Profesor: No, ali ste kdaj videli človeka, ki je omedlel, pa ni bil blede?
Kandidat: Sem ga videl.
Profesor: To je zanimivo. Kdo pa je bil to?